

Hartelijk welkom!

De presentatie van de Corona Gedragsunit begint om 11:05 uur.

www.rivm.nl/gedragsonderzoek

16e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Bezoek onze website

16^e ronde gedragsonderzoek en verdiepende interviews

5.1.2e

5.1.2e

Vragenlijstonderzoek Ronde 16

- > Invulperiode 20-24 oktober
- > 38.403 deelnemers in totaal, trends voor deelnemers die min. 2x hebben meegedaan
- > wat ouder, vaker vrouw en hoger opgeleid dan gemiddeld voor de Nederlandse bevolking

Focus op:

- Naleving
- Draagvlak maatregelen
- Welbevinden
- Vertrouwen in de overheid

Verdiepende interviews

45 interviews

11-15 oktober 2021

Selectie deelnemers op basis van:

- > Leeftijd
- > Opleidingsniveau
- > Geslacht -> m (26) / v (19)
- > Vaccinatiestatus -> wel (22) / niet (23)
- > Waarschijnlijkheid van “ondervonden last van de maatregelen vanwege beroep”

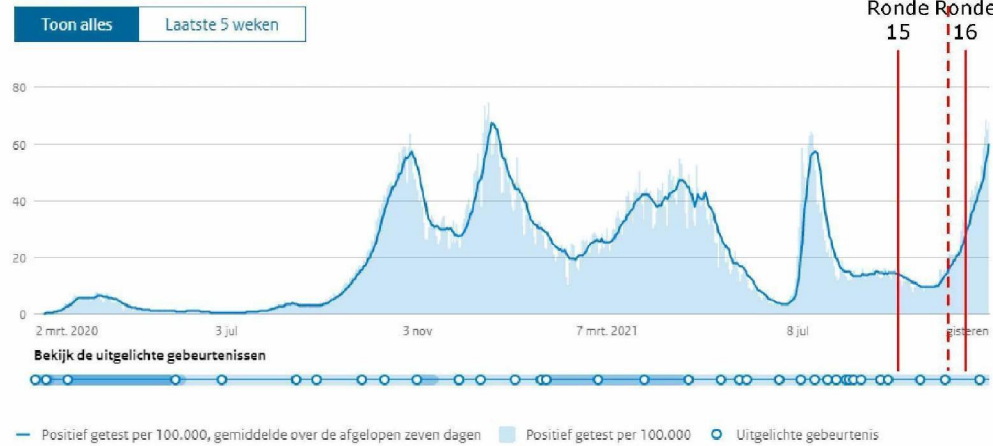
- Storing bij Vodafone tijdens interviewweek: ↓ interviews

Focus op: versoepelingen 25/9, vaccinatie, CTB en vertrouwen in de overheid.

Aantal positief geteste mensen door de tijd heen (per 100.000 inwoners)

Deze grafiek laat zien van hoeveel mensen gemeld is dat ze positief getest zijn op het coronavirus, per 100.000 inwoners.

Bron: RIVM

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

- > Interviews
- > Ronde 15: 8-12 september
- > Ronde 16: 20-24 oktober
- > Interviews: 10-14 oktober
- > 25 september:
Versoepelingen en invoering coronatoegangsbewijs
- > 2 november:
persconferentie, aankondiging strengere maatregelen

Hoofdbevindingen

1. Daling in naleving gedragsadviezen, minder eenzaamheid
2. Vertrouwen in de overheid stabiel laag, grote verschillen tussen deelnemers die wel en niet gevaccineerd zijn
3. Deelnemers zijn kritisch over het coronatoegangsbewijs

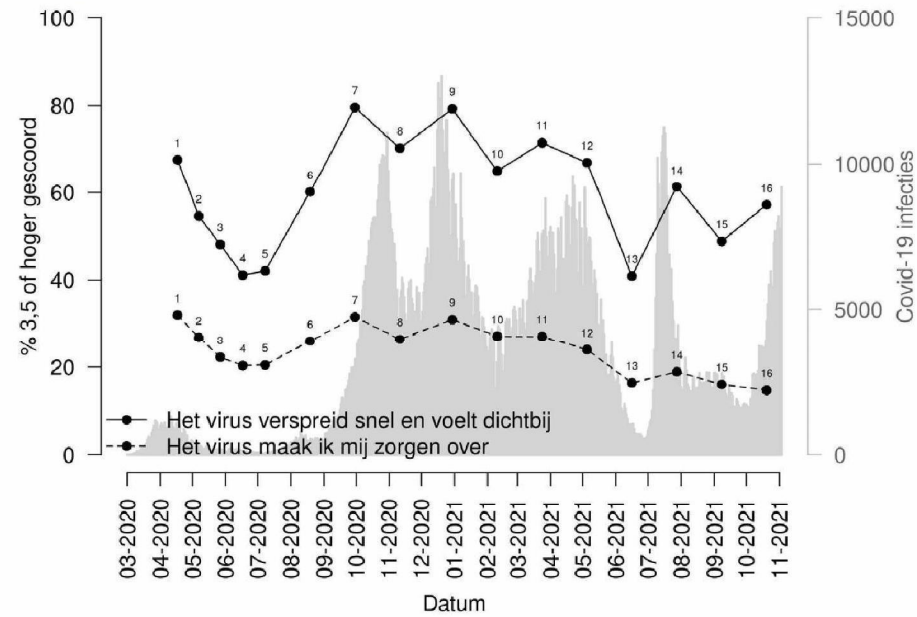

Daling in naleving gedragsadviezen

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

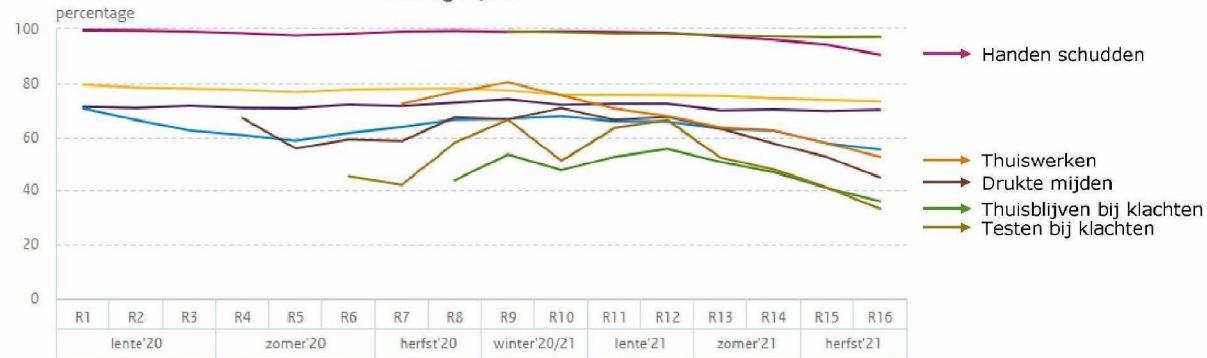
Ervaren dreiging van het virus

Verandering in het houden aan de (basis) gedragsregels

Meting 1 t/m 16

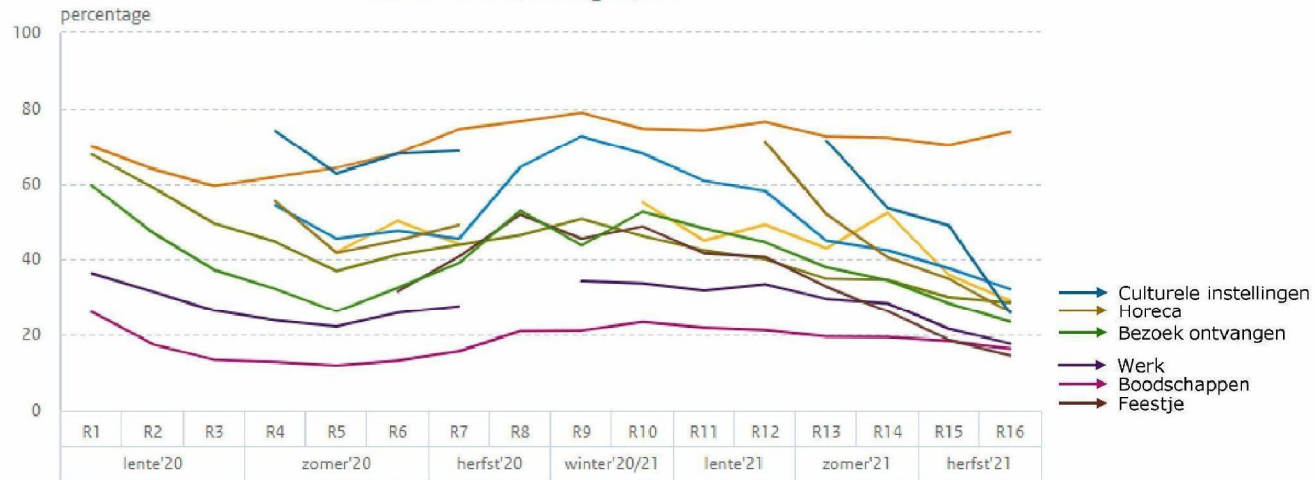
- hoesten/niezen in elleboog (1)
- geen handen schudden (2)
- voldoende afstand houden van anderen (1)
- thuiswerken (3)
- testen bij klachten (2)
- handen wassen als het nodig is (1)
- mondkapje in openbaar vervoer (2)
- niet op drukke plek geweest of elke keer omgek...
- thuisblijven bij klachten (2)

(1) % aantal keren, (2) % van deelnemers, (3) % van totaal werkuren

Verandering mate waarin mensen dichterbij kwamen dan 1,5 meter

Zelden of nooit; Meting 1 t/m 16

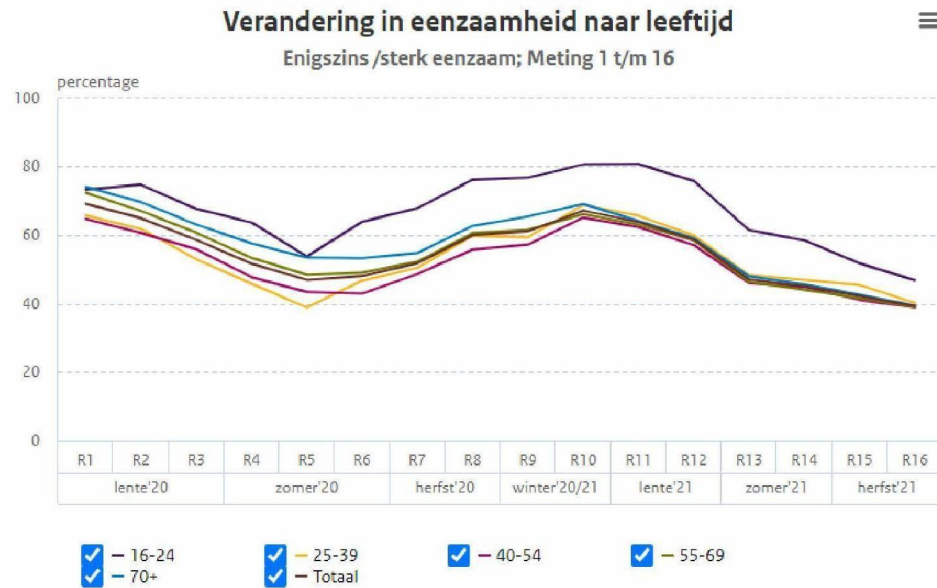

- op werk
- boodschappen doen
- georganiseerd sportverband
- frisse neus halen, een rondje fietsen of hardlop...
- bij een horecagelegenheid
- op school/opleiding
- voor iemand zorgen
- bij een feest(je) (bijv. een verjaardag, bruiloft)
- bezoek thuis ontvangen, familie of vrienden be...
- bij een culturele instelling

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

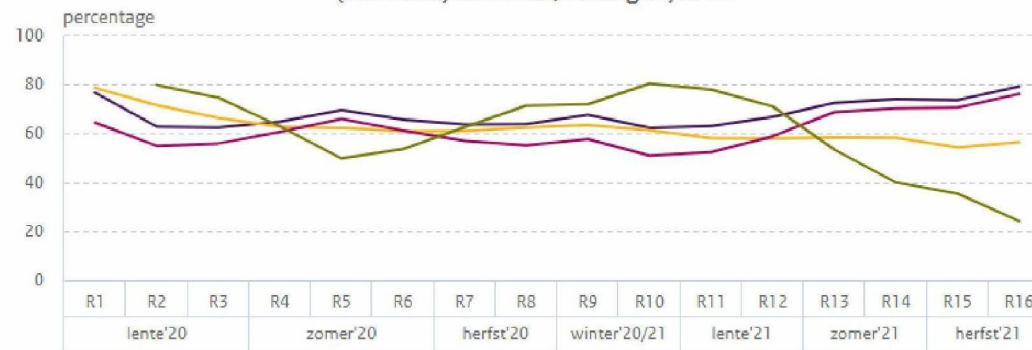
Minder eenzaamheid

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Verandering sociale contacten (Helemaal) mee eens; Meting 1 t/m 16

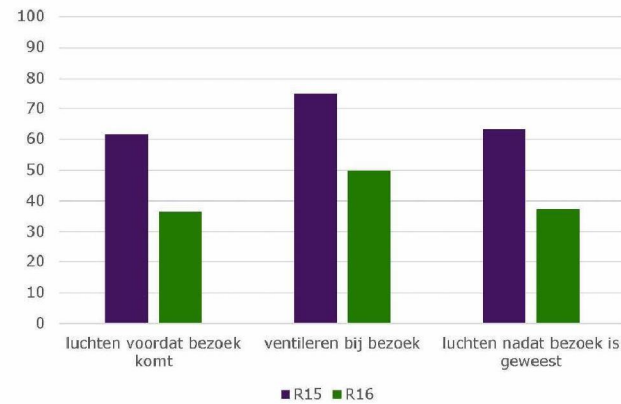
- goed contact met vrienden en familie
- kwaliteit sociale contacten als goed ervaren
- digitale/telefon. contacten als positief ervaren
- mis het om vrienden en familie in het echt te zien

Ventilatie

In de ruimtes in huis waar veel tijd wordt doorgebracht:

- > 57% heeft meestal of altijd een raam open (vorige ronde 79%)
- > 60% lucht 2x of vaker per dag goed door (vorige ronde 89%)
- > 39% voldoet aan beide regels (vorige ronde 73%)

Interviews: logica beleid en toekomst basisregels

- > De logica achter het huidige beleid wordt gemist

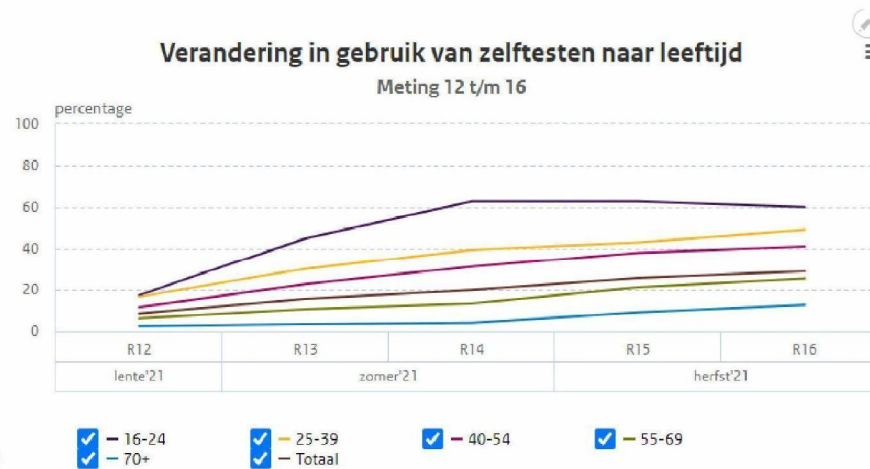
- > Suggestie: basisregels → blijvende omgangsvormen (loskoppelen van Covid)
 - Thuisblijven bij klachten
 - Handen wassen
 - Ventilatie

- > Meer aandacht voor gezonde levensstijl, nu teveel focus op ziekte

Testen

- > 12% laten testen (24% > 1x)
- > 29% zelftest (45% > 1x)
 - 1% positief (n=116)
 - 90% hertest GGD
- > Na positieve test (n=201):
 - 90% contact gehad met GGD
 - 44% contacten doorgegeven
 - 16% samen met ggd gewaarschuwd
 - 31% zelf gewaarschuwd

Redenen om te laten testen

62,3	Ik had klachten die door het coronavirus veroorzaakt kunnen worden
13,6	Ik wilde meer zekerheid hebben dat ik het coronavirus niet had
12,9	Ik was in contact geweest met een besmet persoon
11,1	Ik had een coronatoegangsbewijs nodig om toegang te krijgen tot een culturele, sociale of sportieve activiteit of evenement
10,5	Ik had een negatief testbewijs nodig om naar het buitenland te gaan
3,8	Ik had een negatief testbewijs nodig om terug naar Nederland te kunnen reizen uit een geel, oranje of rood gebied
3,0	Ik heb me laten testen nadat ik terugkwam uit het buitenland
2,8	Ik had een zelftest gedaan die positief was en wilde me laten hertesten
8,2	Anders, namelijk:

Redenen voor een zelftest

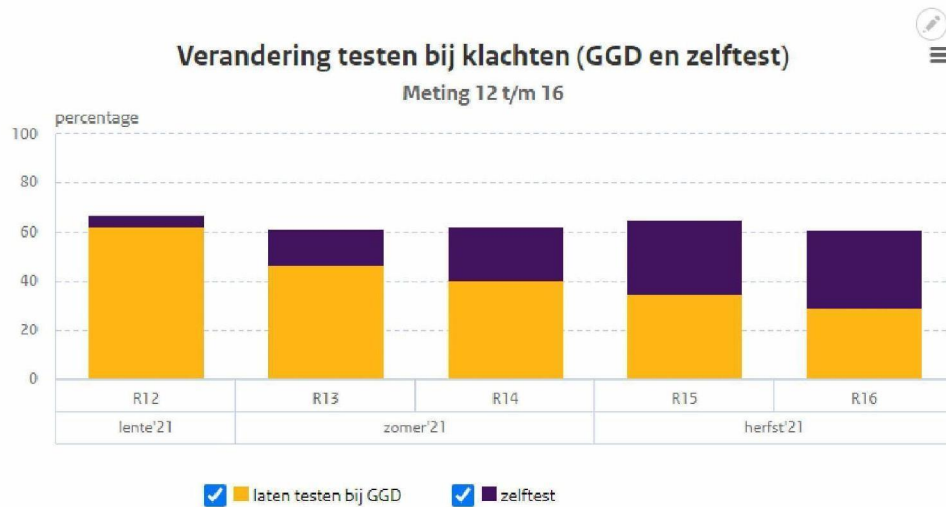
36,0	omdat ik corona-gerelateerde klachten had
31,6	om meer zekerheid te hebben dat ik het coronavirus niet had
23,6	om meer zekerheid te hebben dat ik anderen niet kon besmetten toen ik op bezoek ging
21,7	om meer zekerheid te hebben dat ik anderen niet kon besmetten tijdens een evenement, bijeenkomst of activiteit
13,1	ik kwam terug uit het buitenland
12,3	om met meer mensen samen te kunnen komen
11,1	ik ben gevraagd door mijn school of werk om een zelftest te doen
7,3	ik werd gewaarschuwd dat ik in contact was geweest met een besmet persoon
6,4	om meer zekerheid te hebben dat ik anderen in mijn huishouden niet kon besmetten
5,3	één van mijn huisgenoten had corona-gerelateerde klachten
4,3	Ik wilde weten hoe het is om een zelftest af te nemen
2,6	om geen 1,5 meter afstand te hoeven houden van anderen
4,7	anders, namelijk...

16e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews

09-11-2021

Testen en zelftesten bij klachten

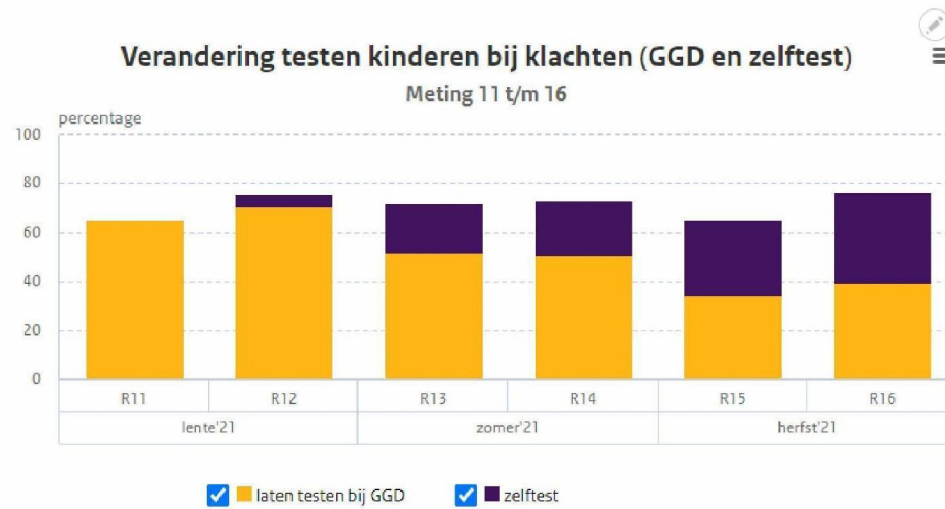
16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Redenen om niet te testen:

- > Klachten altijd in deze periode (38%)
- > Al een zelftest gedaan (37%)
- > Hele milde klachten (36%)
- > Ik ben gevaccineerd (28%)

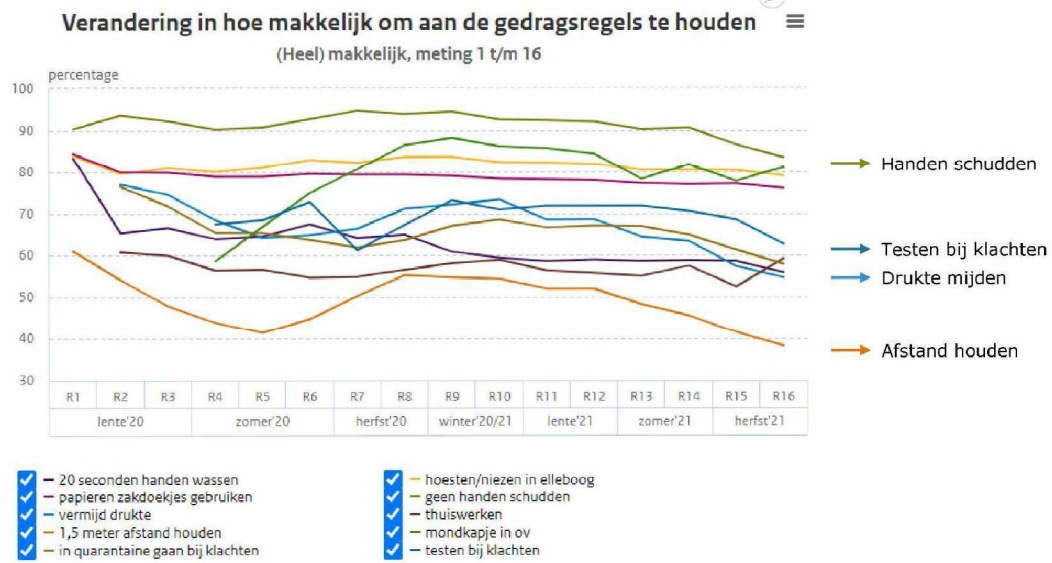
Testen bij kinderen

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

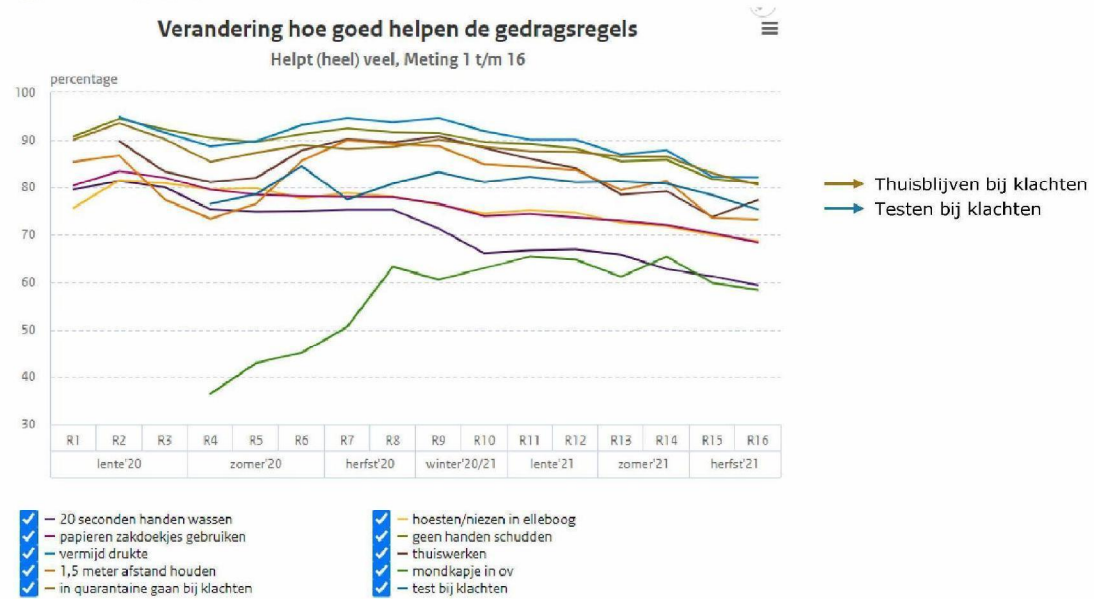
Voorspellers van gedrag (1)

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

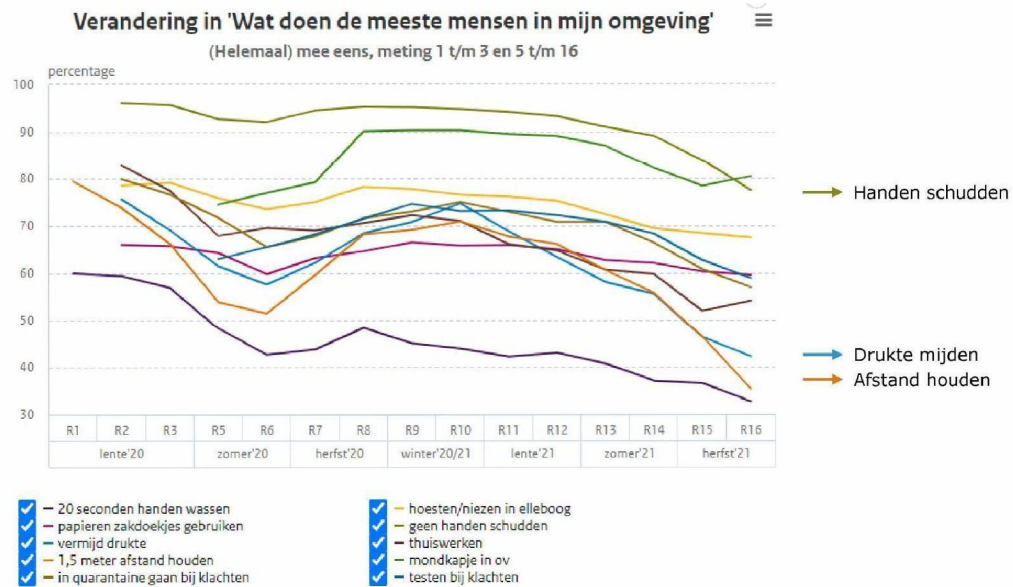
Voorspellers van gedrag (2)

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Voorspellers van gedrag (3)

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

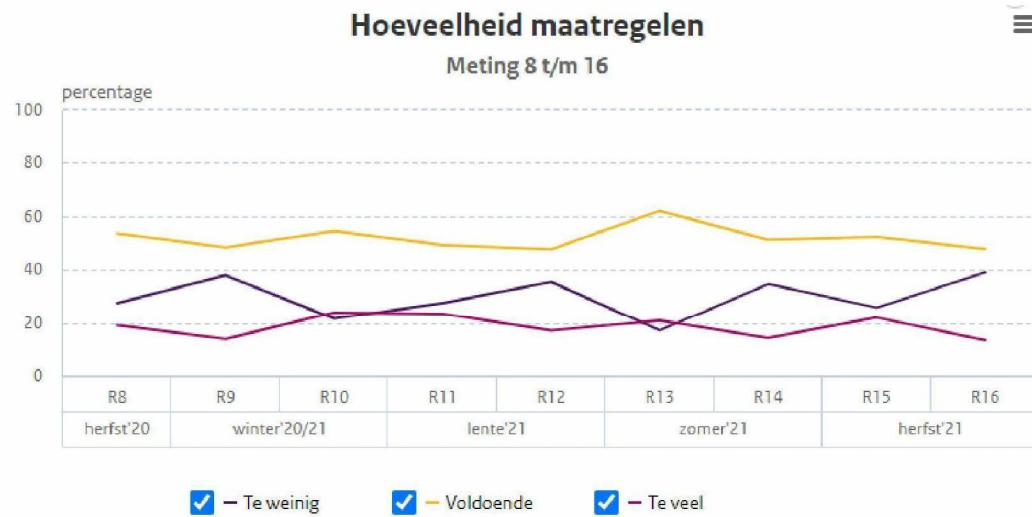
Hoofdbevinding 1:
Ondanks oplopende besmettingen geen
verhoogd gevoel van dreiging, wel een daling in
naleving gedragsadviezen. Deelnemers zijn
minder eenzaam.

Vertrouwen in de overheid stabiel laag, grote verschillen tussen deelnemers die wel en niet gevaccineerd zijn

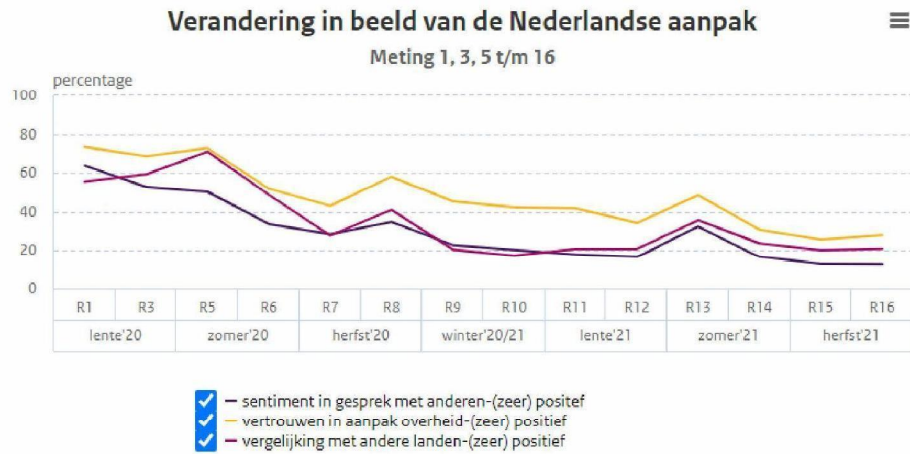
Vertrouwen in het coronabeleid

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Vertrouwen in het coronabeleid

	Totaal	Gevaccineerd	Niet gevaccineerd
Negatief	24%	21%	87%
Neutraal	48%	49%	13%
Positief	28%	29%	1%

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Interviews: vertrouwen in de overheid

- > Vertrouwen in coronabeleid hangt samen met vertrouwen in overheid an sich
- > Vertrouwen is de afgelopen maanden gedaald:
 - Coronabeleid plus andere dossiers (toeslagenaffaire, kabinetsformatie, opvang vluchtelingen etc).
 - Niet nagekomen beloftes: 'als 80% gevaccineerd is, kunnen de maatregelen weg'.
- > Behoefte aan een open dialoog

“Ik ben meer van 'walk like you talk'. Er zijn gewoon teveel schandalen rond de overheid. En dat aftreden en nog eens aftreden en dan toch vrolijk doorgaan.”

Hoofdbevinding 2:
Het vertrouwen in de overheid is stabiel laag,
met grote verschillen tussen deelnemers die
wel en niet zijn gevaccineerd.

Coronatoegangsbewijs

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Coronatoegangsbewijs

% plek bezocht in de afgelopen week waar coronatoegangsbewijs (CTB) nodig is

Locatie	Gevaccineerd of hersteld (N = 38.403)	Ongevaccineerd (N = 1.710)
Horeca	61	26
Concert/festival	6	3
Bioscoop/theater	16	3
Professionele sportwedstrijd	4	2
Anders	12	7

Reden om de afgelopen week niet naar een plek te gaan waar het CTB nodig is (%)

Reden	Gevaccineerd of hersteld (N = 11.372)	Ongevaccineerd (N = 1.175)
Geen behoefte of tijd	83	22
Wil het CTB niet gebruiken	2	13
Heb geen CTB en wil me niet laten testen	0	51
Lukt niet om app te gebruiken of CTB te printen	1	1
Anders	14	14

Interviews: Coronatoegangsbewijs (1)

“Ik zie mensen die erg voor vaccinatie zijn maar tegelijkertijd ook heel kritisch zijn ten aanzien van het coronatoegangsbewijs. Dat loopt echt wel heel erg door elkaar.”

- > **Doel** van invoering onduidelijk
- > **Locaties** zijn onlogisch: wel in een restaurant (waar je afstand kunt houden), niet in een ziekenhuis (waar veel kwetsbaren zijn)
- > Ongevaccineerden ervaren ‘versoepelingen van 25/9’ als **bepanking** door CTB
- > Gevaccineerden ervaren iets meer **mogelijkheden** maar gedroegen zich ook al vrijer na vaccinatie

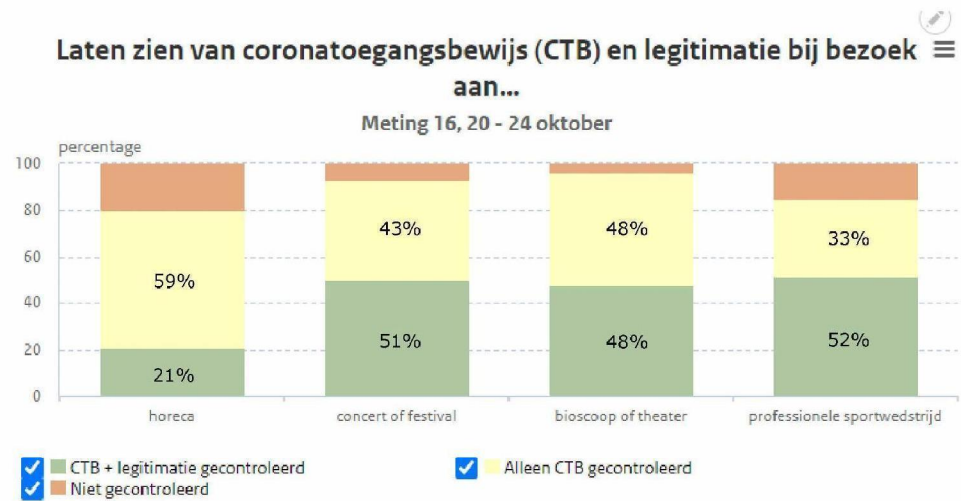
Interviews: Coronatoegangsbewijs (2)

- > **Einddatum** van QR-code is onduidelijk → angst voor gebruik apps voor sociale controle → afnemend vertrouwen in overheid (zowel gevaccineerden als ongevaccineerden)
- > Geen waterdicht systeem: beperkte **handhaving** en sjoemelen lukt (gevacceerde kan na positieve test gebruik maken van de QR-code → schijnveiligheid & oneerlijk)
- > **Testen** voor iedereen is eerlijker en veiliger

“Welke veiligheid dan?! Een code geeft nooit een veilig gevoel. Het voegt niks toe. Ik kan het virus overbrengen of ik nou gevaccineerd ben of niet.”

Handhaving

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Hoofdbevinding 3: Deelnemers zijn kritisch over het coronatoegangsbewijs

16^e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Conclusie

1. Ondanks oplopende besmettingen geen verhoogd gevoel van dreiging, wel een daling in naleving gedragsadviezen. Deelnemers zijn minder eenzaam.
2. Het vertrouwen in de overheid is stabiel laag, met grote verschillen tussen deelnemers die wel en niet zijn gevaccineerd.
3. Deelnemers zijn kritisch over het coronatoegangsbewijs

Veilige feestdagen

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Veilige feestdagen factsheet voor communicatie- en beleidsprofessionals actualisatie 15 december 2020 (harde lockdown); RIVM Corona Gedragsunit

Deze factsheet combineert de inzichten van het RIVM afkomstig uit vragenlijst-onderzoeken (samen met GGD'en en GGD GHOR Nederland), verdiepende memo's, inspirerende voorbeelden en 59 telefonische interviews (27/11 tot 1/12) onder mensen die van plan zijn de feestdagen toch samen met een beperkt aantal andere mensen te vieren.

De centrale vraag is: **Vanuit gedragsperspectief, hoe kunnen mensen ondersteund worden om de feestdagen veilig door te brengen?** Met daarbij tevens suggesties voor beleid en communicatie om mensen te ondersteunen veilig en gezond de feestdagen – alleen met je eigen huishouden of als men ervoor kiest, met anderen – te vieren.

Vraagstelling: Hoe zijn mensen van plan de feestdagen door te brengen? Als ze ervoor kiezen om toch met anderen van buiten het eigen huishouden samen te komen, hoe kan veilig samenkomen ondersteund worden?

<https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/publicaties>

Contact & informatie

www.rivm.nl/gedragsonderzoek

coronagedragsunit@rivm.nl

Aanmelden nieuwsbrief Corona & Gedrag:
www.rivm.nl/abonneren/nieuwsbrief-corona-gedrag

16e ronde gedragsonderzoek & verdiepende interviews
09-11-2021

Bezoek onze website